

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ
ΠΑΝΟΣΙΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ
ΚΥΡ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΘΡΟΝΙΣΗ ΤΟΥ
ΣΕ ΗΓΟΥΜΕΝΟ ΚΥΚΚΟΥ
ΣΤΙΣ 14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1984

"Τί σοι δῶρον προσάξω τῆς εὐχαριστίας, ἀνθ' ὧν περ ἀπήλαυσα, τῶν σῶν δωρημάτων καὶ τῆς σῆς ἀμετρήτου χρηστότητος, Κόρη πανύμνητε; Τοιγαροῦν δοξάζω, ὑμνολογῶ καὶ μεγαλύνω, σοῦ τὴν ἄφατον πρὸς με συμπάθειαν."

Μακαριώτατε,

"Ἐξηρεύσατο ἡ καρδιά μου λόγον ἀγαθόν" (Ψαλμ. 44,2).

Τί νὰ πῶ καὶ τί νὰ λαλήσω κατὰ τὴν ἱερὴ τούτη στιγμή! Βαθύτατη συγκίνηση καὶ παλμοὶ σφοδροὶ δονοῦν τὴν ψυχὴ μου κι ἀναστατώνουν τὸ πνεῦμά μου γιὰ ὅσα τὴ στιγμή τούτη γίνονται *"βουλῆ καὶ εὐδοκία καὶ χάριτι"* τοῦ Θεοῦ περὶ τὴν ταπεινότητά μου.

Μοῦ 'ναι ἀδύνατο νὰ ἐκφράσω τὰ αἰσθήματα, ποὺ κατακλύζουν τὴ στιγμή τούτη τὴν ψυχὴ μου πρὸς τὴν ἄπειρη τοῦ Θεοῦ συγκατάβαση καὶ πρὸς τὴν εὐμένεια τῶν συμμοναστῶν μου, ποὺ μὲ τόση συγκινητικὴ συγκατάβαση μὲ κάλεσαν μὲ τὴν ἐπιεικῆ τους ψῆφο στὴν ἄνοδο καὶ οἰακοστρόφηση τοῦ περικλεοῦς τούτου ἡγουμενικοῦ θρόνου, στὸ πηδάλιο τῆς νοητῆς τοῦ Κύκκου ὁλκάδας.

"Φόβω μεγάλω συνέχομαι" (Λουκᾶς, η' 37) μπροστὰ στὰ τελούμενα σήμερα, γιατί "οἶδα τὴν ἑμαυτοῦ ψυχὴν τὴν ἀσθενῆ ταύτην καὶ μικρὰν" (Ἰωάννης Χρυσόστομος) καὶ ἀναλογίζομαι τὸ ἀμέτρητο πνευματικὸ βᾶρος καὶ τὴν ἀνυπολόγιστη ἠθικὴ εὐθύνη τῆς ὑψηλῆς καὶ δυσπρόσιτης τούτης ἡγουμενικῆς διακονίας, τὴν ὁποία ἀναδέχομαι σήμερα μπροστὰ στὸν Θεὸ καὶ μὲ τίς εὐλογίες τῆς προστάτιδας τῆς Μονῆς αὐτῆς, τῆς ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

"Φόβω μεγάλω συνέχομαι", γιατί, ἀποθέτοντας πιά τὴν εὐθύνη καὶ τὴν ἀπλὴ ὑπακοή τῆς τοῦ ἀπλοῦ μοναχοῦ διακονίας μου, καλοῦμαι νὰ ἐπωμιστῶ μὲ συναίσθηση τῆς πολλῆς μου ἀδυναμίας τὸν βαρύτερο σταυρὸ καὶ τίς μεγαλύτερες καὶ εὐρύτερες εὐθύνες τῆς "καθ' ὑπεροχὴν" λειτουργίας καὶ ἀποστολῆς τοῦ Ἡγουμένου.

Ἀτενίζοντας τοῦ θρόνου τούτου τὸ ὕψος, αἰσθάνομαι τὸν λογισμό μου νὰ σαλεύεται. Γνωρίζω, Μακαριώτατε, ὅτι τὸ μὲν φορτίο βαρύτατο, οἱ δὲ ὦμοί μου ἀσθενεῖς.

Αὐτοῦ τὸ ὕψος ἀναμετρῶντας καὶ τῶν εὐθυνῶν τὸ βᾶρος ἀναλογιζόμενος καὶ "ὄρων τοὺς κινδύνους καὶ μὴ ἐννοῶν μόνον τὴν τιμὴν", κατὰ τὸν Ἰσίδωρο τὸν Πηλουσιώτη, δειλιῶ. Ἀνερχόμενος τίς βαθμίδες τοῦ ἁγίου τούτου θρόνου, ἀκούω, σὰν ἄλλος Μωϋσῆς, νὰ ἤχη στὴν ψυχὴ μου μυστικὴ φωνή,

λέγουσα: "Λύσον τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων σου, ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας ἅγιός ἐστι. "

Κι εἶναι ὁ τόπος αὐτὸς ἅγιος, γιὰ τὸν περικλυτὸν τοῦτο θρόνον τῆς Ἱερᾶς Βασιλικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου, λάμπρυναν, κλείσαν καὶ δόξασαν αἰμίμηστοι προκάτοχοί μου, καὶ μὲ λόγια, καὶ μὲ ἔργα, καὶ μὲ τὸν θάνατό τους ἀκόμα, καὶ τὸν ἀνέδειξαν Γολγοθᾶ τοῦ καθήκοντος, ἔτσι ποὺ ὅποιος ἀποφασίζει νὰ τὸν ἀνέβῃ ὀφείλει πρῶτα νὰ σηκώσῃ τὸν σταυρὸ τῆς αὐταπαρνήσεως.

Τὸ μνημόσυνό τους ἄς εἶναι μνήμη δικαίων καὶ οἱ ψυχές τους "ἐν ἀγαθοῖς εἶθε νὰ αὐλίζωνται".

Μὲ αἰσθήματα βαθύτατης εὐλάβειας καὶ μὲ συγκίνηση πολλὴ ἀνέρχομαι τὶς βαθμίδες τοῦ περικλεοῦς τούτου θρόνου, ποὺ περιφρουρεῖται καὶ προστατεύεται ἀπὸ τὴν περίπυστη εἰκόνα τῆς Ἐλεούσας τοῦ Κύκκου.

Θάμβος κι ἀγαλλίαση ἀνέκφραστη μὲ διακατέχει, μὰ καὶ φρίκη ἱερή.

Τώρα φέρομαι σὲ κορυφή, φῶς καὶ φωτισμὸς στοὺς ἄλλους: Κριὸς καὶ ὁδηγός, παιδευτὴς καὶ δάσκαλος, φωστῆρας κι ἥλιος, εἰκόνα τῆς Θεότητος, νοῦς Χριστοῦ, κήρυκας καὶ διαγγελέας τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ. Ποιοῦ τὰ γόνατα δὲν λυγίζουν; Ποιοῦ ἡ ψυχὴ δὲν φρικιά; Ποιὸς εἶναι ἄξιος νὰ κρατήσῃ τέτοιο θεϊκὸ βᾶρος;

Μεγάλη και βαριά ή ευθύνη, πού τέθηκε στους ώμους μου. Τὸ ἡγουμενικὸ ἀξίωμα "ἔργον ἐστίν, οὐκ ἄνεσις, φροντίς, οὐ τρυφή, λειτουργία υπεύθυνος, οὐκ ἀρχὴ ἀνεξέταστος, πατρικὴ κηδεμονία, οὐ τυραννικὴ αὐτονομία" κατὰ τὸν Πηλουσιώτη. Δυσχερὲς στή φύση καὶ στὸν χαρακτήρᾶ του τὸ ἔργο τῆς ἡγουμενίας. Ἀνηφορικὸς καὶ τραχὺς τῆς πορείας ὁ δρόμος. Ὁ βίος ἀγῶνας διηνεκῆς καὶ ἐπίπονος ὁ τρόπος τῆς ζωῆς.

Ὁ Ἡγούμενος, ὡς γιατρὸς τῶν ψυχῶν, βρίσκεται "ἐν ἐπιμελείᾳ ψυχῶν αἵματι Χριστοῦ ἐξηγορασμένων" (Ὅροι κατ' ἐπιτομήν, ρπδ' 1205 AB), εἶναι δηλαδὴ συνεργάτης στὸ ἔργο τῆς "ἐν Χριστῷ" ἀπολυτρώσεως, πού θεμελιώνεται πάνω στή σταυρικὴ θυσία τοῦ Γολγοθᾶ.

Εἶναι ὁ Ἡγούμενος ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ μέσα στήν Ἀδελφότητα. Εἶναι, ὅπως τὸν χαρακτηρίζει ὁ Βασίλειος, "οὐδὲν ἕτερον ἢ ὁ τοῦ Σωτῆρος ἐπέχων πρόσωπον".

Ὡς θεραπευτῆς καὶ ὁδηγὸς ψυχῶν, ὀφείλει νά 'ναι κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο "σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον καὶ εὐχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἠτοιμασμένον" (Β' Τιμ. β' 21). Νὰ εἶναι ἐρωτευμένος μὲ τὸν μοναδικὸ ὁδηγὸ καὶ ἀλάνθαστο παιδαγωγό, τὸν θεῖο καὶ γλυκὺ Ἰησοῦ, νά 'χη μέσα του τὸ ἐσωτερικὸ πῦρ, τὸ πῦρ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Χριστό.

Νὰ γιατί ὁ Μέγας Βασίλειος ἀποτρέπει: "Μὴ σπεύσης κελεῦσαι ἀδελφότητι, ἵνα μῆ ἐπιθήσης ἀλλοτρίους φόρτους ἀμαρτημάτων ἐπὶ σῶ τραχήλῳ" (Ὅροι κατ' ἐπιτομήν, ρπδ' 1205 Β).

Κι εἶναι ὁ ἀγῶνας, πού πρέπει νὰ διεξάγῃ σήμερα ὁ ποιμένας, πιὸ τραχύς, πιὸ δύσκολος καὶ πιὸ σκληρός. Γιατὶ πνεῦμα πολὺ ἀντιμοναστικὸ καὶ ἀντιθρησκευτικὸ ὑπάρχει στὶς μέρες μας.

Ἐνας ξηρὸς ἀντιμοναχικὸς καὶ ἀντιεκκλησιαστικὸς λίβας σαρώνει τὰ πάντα.

"Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου."

Δεινὸς ὁ κλύδωνας καὶ δεινότατη ἡ θύελλα σήμερα. Λυσσασμένα τὰ κύματα καὶ ἄγρια τὰ πάθη. Σύμμεικτοι καὶ πολυσύνθετοι οἱ κίνδυνοι, θρασεῖα καὶ "κορυβαντιῶσα" ἡ φαυλότητα.

Ἄγριωπὰ καὶ ἀπειλητικὰ ὑψώνονται τῆς δυσσέβειας τὰ φοβερὰ κύματα. Παφλάζουσα τῆς ἀπιστίας ἡ θάλασσα ἐξεγείρεται, τῆς πίστεως ἡ ἀλήθεια διαστρεβλώνεται. Χαλεποὶ οἱ καιροί, πού διερχόμαστε, καὶ γιὰ νὰ μιλήσουμε μὲ τὴ γλῶσσα τοῦ Χρυσοστόμου, "οἱ ἐπιβουλεύοντες πολλοί· τὸ τῆς ἀγάπης δίκαιον ἀπόλωλεν· ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνομεν καὶ ἐπὶ ἐπάλξεων πόλεων περιπατοῦμεν".

Μέσα σ' αὐτὸ τὸν κυκεῶνα λοιπὸν καλεῖται ὁ σημερινὸς ποιμένας τῶν λογικῶν προβάτων νὰ διαθέτῃ ἐνόραση κρυστάλλινη καὶ σύλληψη τοῦ παλμοῦ τῶν καιρῶν. Καλεῖται νὰ ἔναι δέκτης καὶ πομπός. Δέκτης τῶν μηνυμάτων τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν παιδευμένων τῆς γῆς καὶ πομπὸς κυμάτων παρηγοριᾶς, εἰρήνης, ἀγάπης, στοργῆς καὶ ἀλήθειας, "νηφάλιος ἐν τοῖς παροῦσι, προαιρετικὸς τῶν μελλόντων, ἰκανὸς μὲν τοῖς ἰσχυροῖς συναθλεῖν, τῶν δὲ ἀδυνάτων βαστάζειν τὰ ἀσθενήματα καὶ πάντα ποιεῖν καὶ λέγειν δυνάμενος πρὸς καταρτισμὸν τῶν συνόντων" κατὰ τὸν οὐρανοφάντορα (Ὅροι κατὰ πλάτος, μγ' 1029 AB).

Ἰλιγγος μὲ καταλαμβάνει, Μακαριώτατε, μπροστὰ στὸ ὕψος τῶν εὐθυνῶν.

Πῶς ἐγώ, ἄνθρωπος "σάρκα φορῶν καὶ τὸν κόσμον οἰκῶν", ἄνθρωπος ἀσθενής, δειλὸς καὶ ἄπειρος, μέσα στοὺς σημερινοὺς σκοπέλους καὶ ὑφάλους πλοηγὸς ἰκανὸς νὰ γίνω πρέπει τῆς θεότευκτης τοῦ Κύκκου ὀλκάδας;

"Οἶδα τῆς διακονίας μου τὸ μέγεθος καὶ τὴν πολλὴν τοῦ ἔργου δυσκολίαν".

"Σύννοιδα οὐκ ἀρκοῦσάν μου τὴν ψυχὴν πρὸς τὸν τοῦ πράγματος ὄγκον".

"Φόβω πολὺ συνέχομαι", γιατί, "εἰς ἐμαυτὸν ἀφορῶν, οὐδὲν εὐρίσκω ἄξιον ἔχοντα τῆς τιμῆς ταύτης" (Ἰωάννης Χρυσόστομος, Λόγος περὶ Ἱερωσύνης, Γ8).

Ἄλλ' ἀκούω τὴν ἐνθαρρύντικὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ νὰ μὲ καλῆ, σὰν ἄλλο Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, "ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου· μὴ δειλιάσης μηδὲ φοβηθῆς, ὅτι μετὰ σοῦ Κύριος ὁ Θεὸς εἰς πάντα, οὗ ἐὰν πορεύῃ". Ἀκούω τὴ φωνὴ τοῦ Ἀγγέλου νὰ μοῦ ψυθυρίζη, "μὴ φοβοῦ... εὗρες γὰρ χάριν παρὰ Θεῶ".

Θαρρεύω λοιπόν, θαρρεύω, Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, καὶ θέτω "τὴν χεῖρα ἐπ' ἄροτρον", καὶ δὲν βλέπω "εἰς τὰ ὀπίσω".

Βάζω γενναῖο κι ἀποφασιστικὸ τὸ χέρι μου στὸ πηδάλιο καί, σὰν δόκιμος καὶ ἔμπειρος κυβερνήτης καὶ ναύκληρος, θὰ ὀδηγῶ σοφὰ καὶ συνετὰ τοῦ Κύκκου τὸ θεοκυβέροντο καράβι, μὲ προστάτη κι ὀδηγὸ τὴν ἄφθορη καὶ ἄχραντη, τὴν ἄσπιλη κι ἀμόλυντη, τὴ μεσίτρια τοῦ κόσμου, τὴν ἀειπάρθενη Παναγία.

Δὲν μὲ πτοοῦν τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος τῶν πολυμόρφων ζητημάτων, ἀπαιτήσεων καὶ δυσχερειῶν. "Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς καὶ οὐ φοβηθήσομαι".

Δὲν μοῦ κλονίζει τὸ στερῶδὸ τῆς ψυχῆς τῶν πολυμόρφων πειρασμῶν καὶ σκανδάλων ἢ φαινομένη δίνη καὶ ζάλη. "Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω";

Θαρρεύω, θαρρεύω, γιὰ τὸ χάρισμα τῆς ἀποστολῆς μου δὲν εἶναι πνεῦμα φόβου καὶ δειλίας, ἀλλὰ πνεῦμα δυνάμεως καὶ ἀγάπης (β' Τιμ., α' 7), πνεῦμα Κυρίου, πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας πνεῦμα ζηλώσεως καὶ ἀληθείας καὶ πραότητος (Ἡσαΐας, ια' 2).

Δέν δειλιῶ, δέν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ δειλιάσω, μὴν ἀκούσω
κι ἐγὼ τὴν ἐπιτίμηση τοῦ Κυρίου, "ὀλιγόπιστε... εἰς τί
ἐδίστασας;"

Θὰ σταθῶ πάνω στὴν πέτρα τῆς πίστεως ἐδραῖος κι
ἀπτόητος, σὰν "ἄκμων τυπτόμενος", κι ὄχι σὰν "κάλαμος ὑπὸ
ἀνέμου σαλευόμενος". Σὰν λαμπάδα, ποὺ καίεται γιὰ τὴ δόξα
τοῦ σταυρωμένου Ἰησοῦ, ποὺ τόσο μ' ἀγάπησε καὶ τόσο μὲ
τίμησε.

Βάζω τὸ χέρι στ' ἀλέτρι καὶ κατέρχομαι στὸν ἀμπελῶνα
τοῦτο τοῦ Κυρίου, γιὰ νὰ κατασκάψω, καὶ νὰ ἐκριζώσω, καὶ νὰ
φυτέψω. Χωρὶς νὰ φειστῶ κόπου καὶ μόχθου, ἀλλὰ μέρα καὶ
νύκτα "ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι" (Β' Κορ., β 15)
πρὸς ἀναγέννηση κι ἀνόρθωση, γιὰ νὰ κάνω τοῦ Κύκκου τὴ
Μονὴ πνευματικὸ ὄρμητήριο καὶ φάρο ἀκτινοβολίας τοῦ
γνήσιου χριστιανικοῦ πνεύματος, γιὰ νὰ τὴν καταστήσω πηγὴ
ἀέναη, νᾶμα προχέουσα πνευματικὸ σ' αὐτούς, ποὺ διψοῦν, γιὰ
νὰ τὴ μεταβάλω σὲ πνευματικὸ φροντιστήριο, σὲ ἰατρεῖο
ψυχῶν, σ' ἄσυλο καταπονεμένων, σ' ἐργαστήριο ἀρετῆς.

Εὐθυτενῆς καὶ ἄκαμπτος θὰ βαδίσω τὸν ἀνάντη δρόμο
γιὰ τὴν ἀναζωπύρωση τοῦ μοναχικοῦ ιδεώδους, γιὰ νὰ
μετατρέψω τὴν παλαίφατη τούτη Μονὴ σὲ "κολυμβήθρα
ψυχικῆς ἀναβαπτίσεως", μέσα στὴν ὁποία θὰ δροσιζονται, θὰ
βαπτίζονται καὶ θὰ ἀναγεννῶνται οἱ σύγχρονοι πεζοπόροι τῆς
πνευματικῆς ἐρημιᾶς, ποὺ κατὰ χιλιάδες τὴν ἐπισκέπτονται.

Ἦοαση φιλοξενίας καὶ κέντρο περίθαλψης τῶν φτωχῶν
καὶ τῶν ἀδυνάτων.

Λιμάνι παρηγοριᾶς σ' ὅσους πονοῦν καὶ ὑποφέρουν.

Φάρο θρησκευτικῆς καθοδήγησης μέσα στὰ σκοτάδια τῆς
σύγχρονης ἀπιστίας φιλοδοξῶ νὰ μεταβάλω τὸν ἱερό τοῦτο
χώρο.

Φάρο λαμπρό, κυματοθραύστη, πού νὰ στέκεται πρέπει
προπύργιο στ' ἀφρισμένα κύματα τῆς ἀχαλίνωτης ἀμαρτωλῆς
ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐκμηδενιστικῆς μαζοποιήσεως, πού
συντρίβουν τὴν ἀνθρώπινη προσωπικότητα κι ἀξιοπρέπεια.

Θὰ φορέσω τὴν πανοπλία τοῦ πνεύματος καὶ μὲ
ώριμότητα, σύνεση καὶ ἀποφασιστικότητα θὰ ἀγωνιστῶ μόνος
καὶ μετὰ πολλῶν, γιὰ νὰ γίνῃ τοῦ Κύκκου τὸ βουνὶ θερμοκήπιο
τῆς ἀγιότητος καὶ ἐκκολαπτήριο ὠλοκληρωμένων μορφῶν, πού
νὰ τίς ἐμπνέῃ τῆς θείας χάριτος ἢ παρουσίας, ἔτσι πού, σὰν ἀπὸ
ὄπλοστάσιο, νὰ ἐφοδιάζεται σὲ στελέχη κι ἔμψυχο ὑλικὸ ἢ
Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Ἀλλά, γιὰ νὰ γίνουν ὅλα αὐτά, ἀγαπητοὶ συμμοναστές
μου, ἔχω ἀνάγκη ἀπ' τὴ δύναμή σας. Θέλω τὴ συμπαράστασή
σας, κι ὅταν θὰ κρατῶ δάφνες, γιὰ νὰ στεφανώνω τοὺς ἄξιους
ἀθλητὲς τοῦ μοναχικοῦ σταδίου, ἀλλὰ κι ὅταν θὰ κρατῶ ῥάβδο
ἐπιτιμητική, γιὰ νὰ διορθώνω τοὺς ἄτακτα περιπατοῦντες.

Σᾶς καλῶ ὅλους νὰ ἀναπτύξουμε τὴν πτωχεία, τὴ
συναδέλφωση καὶ τὸ συνυπεύθυνο.

Ἔρχομαι σ' ἐσᾶς μὲ σκοπὸν μὰ ἀναλώσω τις ἀσθενεῖς μου δυνάμεις γιὰ τὸ κοινὸ καλόν, "διακονῆσαι καὶ οὐχὶ διακονηθῆναι" (Ματθαῖος, 20, 18) καὶ ἀξιῶ πατρικὰ ἀπ' ὅλους σας συνεργάτες πρόθυμοι νὰ προσέλθετε ὁ καθένας κατὰ τὸ μέτρο τῶν δυνάμεών του, "τὰ τῆς εἰρήνης διώκοντες καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους" (Ῥωμ., 14, 19). Ἡ εὐθύνη τῆς διαποιμάνσεως δὲν βαρύνει μόνο τὸν Ἡγούμενον, ἀλλὰ καὶ τοὺς συμμοναστές του.

"Μὴ τὰ πάντα ἐφ' ἡμᾶς ρίπτετε· πρόβατά ἐστε, ἀλλ' οὐκ ἄλογα, ἀλλὰ λογικά...", διαμαρτύρεται ὁ ἱερός Χρυσόστομος.

Στὴν ἀναστροφή μου μαζί σας νόμο μου θά 'χω τὴν ἀρετὴ τῶν ἀρετῶν, τὴν ἀγάπη. Μὲ τὸ πνεῦμα αὐτῆς τῆς ἀγάπης θὰ ἀντικρύζω ὅλα τὰ προβλήματα σας.

Συνάπτω σήμερα μαζί σας διαθήκη καὶ ὑπογράφω μπροστὰ στὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους συμβόλαιο ἀγάπης. Μὲ τὸν κώδικα τῆς ἀγάπης θὰ ἀντιμετωπίζω ὅλα σας τὰ προβλήματα κι ὅλες σας τὶς δυσκολίες.

Ἡ αὐρα τῆς ἀγάπης μὲ καμμιὰ πειθῶ, μὲ καμμιὰ σοφία δὲν ἀντικαθίσταται. Εἶναι αὐτή, ποὺ καθιστᾷ τὴ ζωὴ ἀξιοβίωτη, γιὰτὶ ἐμφανίζει τὸ ἴχνος τοῦ Θεοῦ μέσα στὴν ἐγκόσμια ζωὴ.

Σᾶς καλῶ ὅλους σ' ἓνα ἐγεργήριο πνευματικό. Σᾶς προσκαλῶ μὲ ἀγάπη σ' ἓνα ἀγῶνα γιὰ τὴν πνευματικὴ ἀνασυγκρότηση τῆς Μονῆς.

Μὲ ὁδηγὸ τῶν σκέψεών μου τὴν ἀγάπη πρὸς ὅλους σας καί, ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὸ παράδειγμα καὶ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου ὅτι "ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων" (Ἰωάννης, 11), θὰ ἐκδαπανήσω ὅλες μου τὶς σωματικὲς καὶ τὶς πνευματικὲς δυνάμεις, ὁλόκληρο τὸ εἶναί μου γιὰ τὴν πνευματικὴ πρόοδο, γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς.

Θὰ γίνω "τοῖς πᾶσι τὰ πάντα", καὶ πατέρας, κι ἀδελφός, καὶ προστάτης, καὶ κηδεμόνας, καὶ δικαστής, καὶ φίλος.

Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες ἅγιοι,

Ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποία σᾶς εὐαγγελίζομαι, θὰ 'ναι ἡ δύναμή μου. Θὰ 'ταν ὅμως λάθος νὰ ἐκληφθῆ ὡς ἀδυναμία.

Ἡ ἀγάπη εἶναι δύναμη, ὅταν προάγῃ τὸν ἄνθρωπο πρὸς τὸ ἀγαθό, καὶ ἡ ἀγάπη εἶναι ἀδυναμία τῆς ψυχῆς, ὅταν γίνεται συνένοχος στὸ κακό, ὅταν ἀνέχεται κι ὅταν ἀμνηστεύῃ τὴν ἁμαρτία.

"Θὰ ἀγαπῶ", δὲν σημαίνει ὅτι θὰ ἀνέχωμαι τὸ κακό, τὴν παρεκτροπή, τὴν ἁμαρτία.

Ἡ δήλωση, πού κάμνω σήμερα μπροστά σας, εἶναι ὅτι παράλληλα καὶ πάνω ἀπὸ τὴν ἀγάπη, πού 'χω γιὰ τὰ ἄτομα, στέκεται ἡ ἀγάπη μου πρὸς τὴ Μονή μας, πρὸς τὴν Ἐκκλησία.

Ὡς ὑπεύθυνος ποιμένας, ὀφείλω "προκινδυνεύειν ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου τῶν προβάτων", πρέπει νὰ ἀσκῶ τὴ διαποίμανσή τους, "μὴ πτοούμενος ἀπειλᾶς ἀνθρωπίνας, μὴ ὑποστελλόμενος τὸν τῆς ἀληθείας λόγον ἐξ ἐναντίας τῶν ἀντιδιατιθεμένων..."

Μαζὶ μὲ τὴν ἐπιείκεια θὰ ὑπάρχη καὶ ἡ αὐστηρότητα, "ἵνα οἱ μὲν εὖ βιοῦντες θαρροῖεν, οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες ὀκνοῖεν· θάτερον γὰρ θατέρου χωρὶς ἀναρχία μᾶλλον ἐστὶν ἢ ἀρχή".

Οἱ ἔνοχοι σκανδαλισμοῦ εἶναι ἄξιοι βαριᾶς τιμωρίας. "Ἐξάρατε τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν", λέγει ὁ Απόστολος, γιὰ νὰ μὴ συμβῆ τὸ "μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα" δολοῖ.

Μακαριώτατε,

Τὸ ἰδεῶδες τοῦ μοναχισμοῦ ἀποτελεῖ τὴν πιὸ βαθιὰ οὐσία τῶν σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας. Χωρὶς μοναχισμό δὲν μπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ ἀνυψωθῆ, οὔτε νὰ παράσχη ἀπόδειξη τῆς ἐσωτερικῆς τῆς δυνάμεως· γι' αὐτὸ καὶ κάθε φορὰ πού ὁ μοναχισμὸς ἔδινε στελέχη, ἢ ὠραία νύμφη τοῦ Χριστοῦ ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ ἀρετῆ καὶ δόξα.

Εἶναι ὁ μοναχισμὸς ἢ ἀκτινοβολία τῆς πνευματικότητας τῆς Ὁρθοδοξίας, εἶναι ὁ πυρῆνας, ἢ οὐσία τῆς, γιὰτὶ θεμελιώνεται πάνω στὴν πίστη.

Ὁ μοναχισμὸς ὅμως αὐτός, ὡς θεσμὸς πνευματικὸς, δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῖ τὴν ἐποχὴ του, ἂν θέλῃ νὰ ἐπιβιώσῃ.

Ἦδη ἀπὸ παλιὰ μέσα στὸ σῶμα τοῦ μοναχισμοῦ δυὸ τάσεις εἶχαν σχηματισθῆ, ἢ θεωρητικὴ καὶ ἢ πρακτικὴ. Ὅχι ἀντιμαχόμενες, ἀλλὰ συμπορευόμενες στὸν δύσκολο μοναχικὸ δίαυλο.

Κι οί δυò τρόποι, δηλαδή, καὶ ἡ "πρᾶξις ἡσύχιος", καὶ ἡ "ἡσυχία ἔμπρακτος", βρῆκαν μέσα στὴν εὐρύτητα τῆς μοναχικῆς πολιτείας θέση.

Στὴν Κύπρο οἱ συνθῆκες εἶναι τέτοιες σήμερα, ποὺ τὰ μοναστήρια μας ἀπόκοσμα νὰ μείνουν δὲν μποροῦν. Ἡ ἡσυχία καὶ ἡ μόνωση εἶναι δυσκατόρθωτη πιά.

Μὰ μποροῦν, ἂν τὸ θελήσουμε, κέντρα νὰ γίνουν πνευματικά, ἱεραποστολικά καὶ κοινωνικῆς προσφορᾶς μέσα στὸν κόσμο. Ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ γίνουν γιὰ τὸν μοναχισμό πεδίο δράσεως λαμπρῆς, δράσεως ἱεραποστολικῆς, δράσεως κοινωνικῆς.

Στὰ μάτια τοῦ λαοῦ μας ὁ ἀπράγμονας βίος τῶν μοναχῶν δὲν βαθμολογεῖται ἐπάξια. Ἐνῶ ἡ ἱεραποστολικὴ δράση καὶ κοινωνικὴ δραστηριότητα καταξιώνουν στὴ λαϊκὴ συνείδηση τὴν ὑπαρξὴ τοῦ μοναχισμοῦ.

Παράγγελμα λοιπὸν δίνω, ἀδελφοί μου, νὰ ρίχτοῦμε στὴν ἐφαρμογὴ ἑνὸς προγράμματος πρωτοποριακοῦ, ποὺ σκοπὸ του θὰ 'χῃ νὰ συνδυάσῃ μοναχικὴ ζωὴ, ἱεραποστολὴ καὶ δράση κοινωνικὴ, χωρὶς ὅμως νὰ σπιλώνεται ἡ καθαρότητά μας, χωρὶς νὰ χάνουμε τὴ μυστικὴ μὲ τὸν Θεὸ ἐπαφή. "Ἴνα μήτε τὸ φιλόσοφον ἀκοινώνητον, μήτε τὸ πρακτικὸν ἀφιλοσόφητον" κατὰ τὸν Μέγα Βασίλειο.

Τὸ χρωστούμενο καὶ ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου, "ἐπέινασα καὶ ἐδώκατέ μοι

φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καὶ συνηγάγετέ με...”

Νὰ γιατί ἡ μοναστηριακὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ γενικώτερα περιουσία ἔχει χαρακτῆρα πνευματικό, γιατί προσφέρεται στὴν ὑποβοήθηση τοῦ ἱεραποστολικοῦ, πνευματικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

Γι' αὐτὸ φροντίδα μου θὰ 'ναι ἡ λελογισμένη διαχείριση, ἀνάπτυξη καὶ ὀρθολογιστικὴ ἐκμετάλλευση τῆς περιουσίας τῆς Μονῆς τούτης.

Νὰ 'στε σίγουροι, ἀγαπητοὶ χριστιανοί, πῶς, ἂν στὸ ταμεῖο τῆς Μονῆς ὑπάρχει περίσσειμα, αὐτὸ θὰ γίνῃ τροφή καὶ ἔνδυμα γι' αὐτούς, πὺ δὲν ἔχουν. Ἦδη πολλὰ πρόσφερε καὶ πολλὰ προσφέρει καθημερινὰ γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ λαοῦ μας. Πολλὰ πρόσφερε, πολλὰ προσφέρει καὶ θὰ προσφέρῃ γιὰ τὸν κυπριακὸ ἑλληνισμό, καὶ σὲ ἔμψυχο, καὶ σὲ ἄψυχο ὑλικό, πρὸ παντὸς σήμερα, πὺ ὁ Μινώταυρος τῆς φυσικῆς καὶ ἐθνικῆς μας ἐξοντώσεως καραδοκεῖ.

Γιατὶ ἀναμφισβήτητα τὰ μοναστήρια μας ἀποτέλεσαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὴ σωστικὴ ἄγκυρα τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου, ἦσαν οἱ ἀληθινοὶ προμαχῶνες, οἱ ἀλύγιστοι κυματοθραῦστες, πὺ σὲ καιροὺς δυσχεόμερους ἔσωσαν ἀπὸ βέβαιο πνιγμὸ τὴν ἑλληνικὴ συνείδηση τοῦ λαοῦ μας.

Ἡ πορεία τοῦ ἔθνους μας δὲν ὑπῆρξε αὐτόνομη μέσα στὴν ἱστορικὴ κονίστρα. Ζυμώθηκε μέσα στὴ ζύμη τῆς

Ὁρθοδοξίας, πὺν ἀκτινοβόλησε μέσα στὰ μοναστήρια. Αὐτὴ ἔγινε ἡ ζωοδότρα δύναμη, πὺν, σὰν ἄλλη Ἀριστοτελικὴ ἐντελέχεια, ἐξασφάλισε στὸν ἔθνισμό μας βιωσιμότητα καὶ δύναμη. Ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἱστορικῆς συμπορεύσεως Ὁρθοδοξίας καὶ ἑλληνισμοῦ ἔγινε ἡ Ὁρθοδοξία ἡ μυστικὴ δύναμη ἐπιβιώσεως τοῦ ἑλληνισμοῦ στὶς δύσκολες στιγμὲς τῆς Ἱστορίας μας.

Σήμερα πὺν ἡ βία καὶ ἡ ἀδικία προκλητικὰ ὑψώνουν τὸ κεφάλι, σήμερα πὺν ἡ ἀσιατικὴ βαρβαρότητα μᾶς ἀπειλεῖ μὲ ἀφανισμό, πὺν οἱ ὄρδὲς τοῦ Ἀττίλα μᾶς ἔφεραν καὶ πάλι σὲ καιροὺς χαλεποὺς καὶ δύσκολους, σὲ καιροὺς δοκιμασίας καὶ σ' ἐποχὲς κατακομβῶν, σήμερα πὺν τὸ μαρτυρικὸ νησί μας βρίσκεται καθημαγμένο πάνω σὲ σταυρὸ ἀφατῆς ὀδύνης, καλούμαστε ξανὰ τοῦ Κύκκου τῆ Μονῆ προπύργιο ἑθνικοῦ παλμοῦ νὰ τὴν ἀναδείξουμε, κέντρο παρηγοριᾶς καὶ φάρο, πὺν νὰ ἐκπέμπη πρὸς κάθε κατεύθυνση τὸ φῶς τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ τὴν πύρινη φλόγα.

Δὲν ξεχνοῦμε πὺς εἴμαστε διάδοχοι τοῦ Ἰωσήφ τοῦ προκατόχου μου, ἐκείνου, πὺν μὲ τὴν πορφύρα τοῦ αἵματός του ἔβαψε τὸ ἱερὸ τῆς ἐλευθερίας δέντρο στὸν ἀγῶνα τῆς παλιγγενεσίας.

Δὲν ξεχνοῦμε πὺς ὁ Μακάριος ὁ Μέγας, αὐτὸς πὺν τ' ὀρθόδοξο καλογερικὸ ῥᾶσο τό 'κανε φάρο καὶ λυχνοστάτη, σκέπασμα καὶ προστασία, ῥαβδὶ καὶ βακτηρία, σημαία καὶ

λάβαρο πανεθνικό, ἀπ' τὰ σπλάγχνα τῆς Ἀδελφότητος τῆς Μονῆς μας ξεπρόβαλε.

Δὲν ξεχνοῦμε πὼς κάτω ἀπ' τὴ στέγη τῆς Ἱερᾶς τοῦ Κύκκου Μονῆς ζήσατε καὶ γαλουχηθήκατε κι Ἑσεῖς, Μακαριώτατε, πανάξιε συνεχιστὴ τοῦ Ἐθνάρχου Μακαρίου καὶ δεξιὲ οἰακοστρόφε τοῦ θεοκυβέρνητου σκάφους τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας.

Εἶμαστε, ἀδελφοί μου, διάδοχοι μεγάλων μορφῶν. Εἶμαστε κληρονόμοι καὶ συνεχιστὲς μεγάλης παραδόσεως καὶ κληρονομιάς.

Κι ἐμεῖς σήμερα, οἱ μοναχοὶ τῆς Ἱερᾶς Βασιλικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου, ἀφανεῖς ἥρωες τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ σεμνοὶ τηρητὲς τῆς πατρῴας δόξας, "πιστοὶ τοῖς κείνων ῥήμασι", συνεχίζουμε τὴν παράδοση, καὶ στὸ προσκλητήριο τῆς πατρίδας δίνουμε τὸ παρὸν χωρὶς ἐνδοιασμοὺς καὶ χωρὶς ὄρους.

Μὲ σκίρτημα ἐθνικῆς ὑπερηφάνειας ἀναγγέλλω σήμερα πὼς ἡ Ἀδελφότητα τῆς Μονῆς μου ἀποφάσισε, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐνθρονίσεώς μου, νὰ εἰσφέρει ὡς δεύτερη δόση στὸν ἔρανο, ποὺ προκηρύχθηκε γιὰ τὴν ἄμυνα τῆς πατρίδας μας, πεντακόσιες χρυσὲς λίρες, ποὺ ἀποτελοῦν ἀφιερῶματα εὐσεβῶν χριστιανῶν πολλῶν δεκαετιῶν. Καὶ δηλώνουμε πὼς "γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη τὴν ἁγία καὶ γιὰ τῆς πατρίδας τὴν ἐλευθερία" εἶμαστε ἔτοιμοι νὰ θυσιάσουμε τὸ κάθε τι, ὅλο τὸν

ἔμψυχο καὶ ἄψυχο πλοῦτό μας, "εἴ τι τῶν ἐκτὸς τῆς Θείας Τραπεζῆς καθιερωμένων χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν σκευῶν", γιὰ νὰ χρησιμοποιοῦμαι τῆ γλῶσσα τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἑξ Οἰκονόμων.

Καὶ τώρα καιρὸς νὰ εὐχαριστήσω.

"Πρώτιστα δὲ πάντων", Μακαριώτατε Δέσποτα, ρίζα καὶ βλαστὲ ἱεροπρεποῦς καὶ ὄσιας ποιμαντορίας, πολύκαρπε καὶ καλλίκαρπε Ἀρχιερέα, ἄξιε, θεοκίνητε οἰακοστρόφε τῆς τῶν Κυπρίων Ἐκκλησίας, υἱικὰ ἀπ' τὸ μέσο τῆς καρδιᾶς σᾶς εὐχαριστῶ καὶ βαθύτατα σᾶς εὐγνωμονῶ, καὶ διακηρύττω κι ὁμολογῶ ὅτι κατὰ τὴν ἡγουμενική μου διακονία θά 'χω πάντα "πρὸ ὀφθαλμῶν" τὸ φωτεινὸ σας παράδειγμα.

Χάριτες ἐπίσης ὀφείλω καὶ εὐγνωμοσύνη ὁμολογῶ πρὸς ὅλους τοὺς Ἀρχιερεῖς, καὶ Ἡγουμένους, καὶ λοιποὺς κληρικούς, οἱ ὅποιοι "οὐκ ὤκνησαν μακρὰν ὁδὸν πορευθῆναι", γιὰ νὰ ἐνώσουν τὶς προσευχὲς μὲ τὸν τιμῶντά με περιεστῶτα λαὸ τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὶς ἰλαστήριες τῆς Ἐκκλησίας ἱκεσίες, γιὰ νὰ ἀναδειχτῶ δόκιμος καὶ ἀνεπαίσχυτος ἐργάτης στὴ νέα μου διακονία.

Ὅλους ἐσᾶς, τοὺς "ἐν ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις" εὐρισκομένους, ἀπ' τὰ μύχια τῆς ψυχῆς μου εὐχαριστῶ γιὰ τὴν πρὸς τὴν ταπεινότητά μου καὶ πρὸς ὅλη τὴν Ἀδελφότητα τῆς Μονῆς αὐτῆς ἀγάπη καὶ τιμὴ, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν κόπο, ποὺ ὑποβληθήκατε νὰ ῥθετε ἐδῶ, γιὰ νὰ λαμπρύνετε μὲ τὴν

παρουσία σας και να πολλαπλασιάσετε τη χαρά της πανηγύρεως αυτής.

Εὐχαριστῶ ὅλους ἐσᾶς, τοὺς συγγενεῖς, τοὺς φίλους, τοὺς γνωστούς και τοὺς ἄγνωστους, πού 'ρθατε σήμερα ἴσαμ' ἐδῶ, γιὰ νὰ μὲ τιμήσετε.

Φέρνω στὴ μνήμη μου τοὺς διδασκάλους κι ὅλους αὐτούς, πού μ' ὁποιοδήποτε τρόπο συντέλεσαν στὴν κατὰ Θεὸ και ἐπιστήμη πρόοδό μου.

Και τώρα χρέος ἔχω ἱερό μὲ σεβασμὸ κι εὐγνωμοσύνη νὰ μνημονεύσω τούτη τὴ στιγμή τῶν γονιῶν μου, πού μὲ πολλούς, κόπους μὲ ἀνάθρεψαν *"ἐν παιδείᾳ και νοουθεσίᾳ Κυρίου"*.

Μὲ γονυκλισία ψυχῆς και μ' ἀνάταση πνεύματος, μὲ προσευχὲς και ὕμνους και ᾠδὲς πνευματικὲς ἢ σκέψη ἀνασταίνει τὴν κεκοιμημένη μητέρα μου, τὴ μεγάλη ἀποῦσα κατὰ τὴν ὥρα τούτη, ἀλλὰ στοὺς οὐρανούς ὑπὲρ ἐμοῦ δεομένης. Εἶμαι σίγουρος, τὸ πνεῦμά της συναγάλλεται σήμερα στοὺς οὐρανούς, ἐγὼ δὲ ἀπ' τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μου ἀναφωνῶ, *"μνήσθητι, Κύριε, αὐτῆς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου και ἀνάπαυσον αὐτὴν ἐν χώρᾳ ζώντων"*.

Γιὰ σένα δέ, παμφίλτατε και πολυσέβαστε πατέρα, δὲν ἐξαρκοῦν λόγοι, γιὰ νὰ ἐξωτερικεύσουν τῆς καρδιᾶς μου τὴν πλημμυρίδα τῶν συναισθημάτων. Δόξα στὸν πανάγαθο Θεό, πού σὲ καταξίωσε νὰ βρίσκεσαι στὴ ζωὴ και νὰ παρευρίσκεσαι

σήμερα θεατῆς στήν πανίερη τούτη μέρα τῆς ἐνθρόνισής μου.
Μὲ φίλημα υἱικῆς ἀγάπης καὶ εὐχαριστίας σὲ κατασπάζομαι.

Σεῖς δέ, Πατέρες κι Ἀδελφοί, ὅσοι παρόντες κι ἀπόντες, δεχθῆτε τὴν ἔκφραση τῆς ἀγάπης μου καὶ τῶν θερμῶν εὐχαριστιῶν μου, ἰδιαίτερα ἐσένα, προκάτοχε καὶ προηγούμενε Διονύσιε, ἀπ' τῆς ψυχῆς τὰ μύχια σ' εὐχαριστῶ κι ἀπὸ μέρους ὅλης τῆς Ἀδελφότητας γιὰ ὅσα μέχρι τώρα κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἡγουμενίας σας τῆς ἔχετε προσφέρει. Ἐλπίζω στὶς εὐχὲς καὶ προσευχὲς σας, στὴ συναντίληψη καὶ τὴ συμπόρευση.

Ἀδελφοί μου,

"Εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς... Παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. Ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῶ... Πάντοτε χαίρετε, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε... Πάντα δοκιμάζετε· τὸ καλὸν κατέχετε" (Α' Θεσ. ε' 13-21). *"Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους"* (Ρωμ. ιγ', 8). *"Ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε"* (Φιλιπ. 4,8).

"Ἀδελφοί· χαρὰ καὶ στέφανός μου· χαίρετε, καταρτίζεσθε, εἰρηνεύετε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν." Ἀμήν.